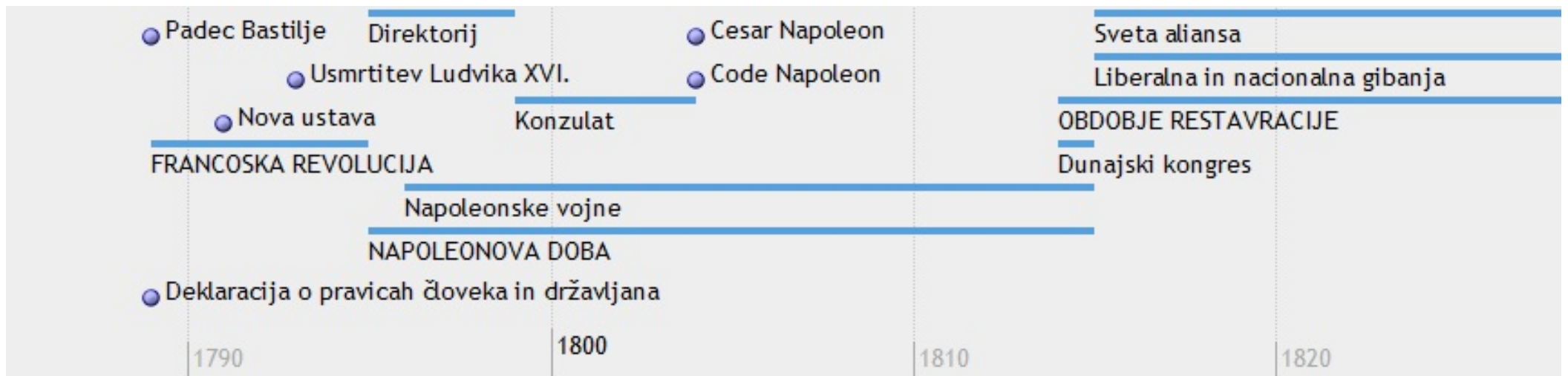

ČASOVNI TRAK

S kakšnim namenom je bila ustanovljena sveta zveza (alianza)?

EVROPA IN SVET V PRVI POLOVICI 19. STOLETJA

Evropa v obdobju 1815 - 1848

**Zakaj so se pojavila liberalna in nacionalna
gibanja?**

Cilj dunajskega kongresa je bila obnova ali restavracija Evrope.

Na kašen način in s kakšnimi sredstvi je sveta zveza poskušala ohraniti stari red v Evropi?

- policijskim nadzorom in cenzuro
- vojaška podpora ali vojaški poseg v državi, kjer so izbruhnili nemiri

Predstavniki svete alianse so se sestali trikrat. Drugi kongres svete alianse leta 1821 je potekal v Ljubljani, kjer so se predstavniki zveze odločili poslati vojsko v Neapeljsko kraljestvo, kjer so izbruhnili nacionalna gibanja.

Preberi drugi odstavek v učbeniku na strani 102 in ugotovi:

- katere države/vladarji sodelujejo na kongresu;
- kako udeleženci gledajo na protiturško vstajo v Moldaviji in Vlaški?

Pojav liberalizma in nacionalizma

Devetnajsto stoletje je čas prebujanja in uveljavljanja posameznih narodov in njihov upor proti tuji nadoblasti. Meščanstvo se je upiralo politični premoči plemstva in duhovščine. Zahtevalo je uveljavitev načel razsvetljenstva in francoske revolucije.

lat. "LIBERALIS" - "LIBER"

LIBERALEN - svoboden, svobodnjaški

Spoznajmo značilnosti in cilje liberalnih gibanj.

Preberi odstavek v učbeniku na strani 103 in si izpiši značilnosti liberalno-demokratskih gibanj.

Preberi odstavek v učbeniku na strani 103 in si izpiši značilnosti in cilje nacionalnih gibanj.

Premakni misel v ustrezni stolpec

Liberalna gibanja

Nacionalna gibanja

vsi državljani so enaki

pred zakonom

ustanovitev enotne države

ljudje so osebno svobodni

neodvisnost, samostojnost

pravica do ustave, volitev in

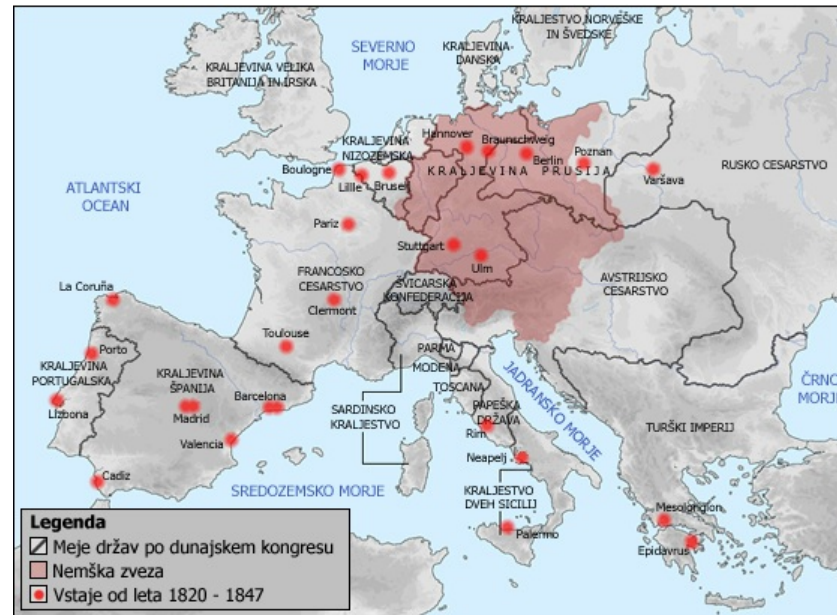
parlamenta

svoboda govora in združevanj

povečanje narodnostnih pravic

svoboda gospodarskega delovanja

Revolucionarno vrenje v Evropi med leti 1815 -1848

Žarišča nacionalno-liberalnih vstaj v Evropi v predmarčni dobi

S pomočjo tabele v učbeniku na strani 104 ugotovi katere zahteve liberalne/narodne so na posameznih revolucionarnih žariščih prihajale v ospredje.

V katerem primeru opaziš prepletanje narodnih in političnih idej?

Delacroix: Svoboda vodi ljudstvo

Avtorja je navdihnili julijska revolucija leta 1830 v Franciji, ki je strmoglavila Karla X.

Preberi prvi odlomek "Ali veš?"

Boj Grkov za osvoboditev izpod Turške nadoblasti je pripeljal do končnega razpada svete zveze.

Velika Britanija, Francija in Rusija podpirajo grški boj za samostojnost, medtem, ko mu knez Metternich nasprotuje.

Delacroix: Pokol na Hiosu

Revolucionarno vrenje v Latinski Ameriki

V prvi polovici 19. stoletja so v Srednji in Južni Ameriki izbruhnili upori in boji za osvoboditev izpod španske in portugalske nadvlade.

Vojne za neodvisnost so ob pomoči ZDA vodili kreoli, direktni potomci prvih španskih priseljencev.

Simón Bolívar (1783 - 1830)

Borec za neodvisnost, ki je skupaj s Joséjem de San Martínom odigral odločilno vlogo v južnoameriških osamosvojitvenih bojih. Bolívar si je prizadeval tudi za združitev južnoameriških držav v enotno zvezo po vzoru ZDA. Po njem je dobila ime država Bolivija.

Španski kralj Ferdinand VII. (1784 – 1833) je vsak poskus nacionalnih gibanj na območju španskih kolonij v Južni in Srednji Ameriki skušal zatreti s pomočjo vojaške intervencije svete alianse.

Sveta aliansa je nadzorovala politično dogajanje v Evropi in izvajala vojaške posege.

1) Sveta aliansa se je sestajala na kongresih in odločala o ukrepih proti revoluciji. Odgovori na spodnja vprašanja.

A. Kdo je bil vodilna osebnost te mednarodne organizacije? Zapiši njegovo ime.

B. Kakšna je bila vloga svete alianse?

C. Kaj pomeni beseda aliansa? _____

2) Leta 1821 so se predstavniki svete alianse sestali v Ljubljani, o čemur si lahko prebereš v učbeniku na strani 102.

Za koga so bili sklepi kongresa pozitivni in za koga negativni?

POZITIVNI	NEGATIVNI

Ali je bila sveta aliansa uspešna

Sveta aliansa je nadzorovala politično dogajanje v Evropi in izvajala vojaške posege.

1) Sveta aliansa se je sestajala na kongresih in odločala o ukrepih proti revoluciji. Odgovori na spodnja vprašanja.

A. Kdo je bil vodilna osebnost te mednarodne organizacije? Zapiši njegovo ime.

Klemens von Metternich, avstrijski zunanji minister

B. Kakšna je bila vloga svete alianse?

Braniti in čuvati določila dunajskega kongresa,

ščititi monarhije pred novim revolucijami in naprednimi gibanji.

C. Kaj pomeni beseda aliansa? **Zveza držav (politična ali vojaška)**

2) Leta 1821 so se predstavniki svete alianse sestali v Ljubljani, o čemur si lahko prebereš v učbeniku na strani 102.

Za koga so bili sklepi kongresa pozitivni in za koga negativni?

POZITIVNI	NEGATIVNI
• ZA KRALJE,	• ZA NACIONALNO GIBANJE V ITALIJI,
• PLEMSTVO,	UPORNIKE V MOLDAVIJI, VLAŠKI
• AVSTRIJSKO CESARSTVO	

Evropejci so se bojevali za svobodo in svojo državo

Kljub delovanju svete alianse se je meščanstvo v Evropi borilo za svobodo. Med mnogimi narodi pa se je začel boj za združitev ali samostojnost.

3) Pojmom, navedenim v drugem stolpcu, poišči razlago tako, da jim pripišeš ustrezno številko.

_____	<i>konservativizem</i>	<i>A</i>	<i>idejno in politično gibanje, povezano z obstojem naroda in njegovih potreb ter interesov v narodno enotni državi</i>
_____	<i>liberalizem</i>	<i>B</i>	<i>nazor, ki si prizadeva za obvarovanje političnih pridobitev, za ohranitev razmer, zaupa v vladarja in cerkev</i>
_____	<i>nacionalizem</i>	<i>C</i>	<i>samostojno upravljanje nekega ozemlja v okviru države</i>
_____	<i>opozicija</i>	<i>Č</i>	<i>nazor, ki ščiti monarhijo in vladarja; mnenje, da ima vladar neomejeno, nedotakljivo pravico do prestola</i>
_____	<i>avtonomija</i>	<i>D</i>	<i>nasprotovanje vodenju države, oblastem</i>
_____	<i>načelo legitimnosti</i>	<i>E</i>	<i>nazor, ki zahteva svobodno pravno državo, ki državljanu zagotavlja politično svobodo in neoviran gospodarski razvoj</i>

Evropejci so se bojevali za svobodo in svojo državo

Kljub delovanju svete alianse se je meščanstvo v Evropi borilo za svobodo. Med mnogimi narodi pa se je začel boj za združitev ali samostojnost.

3) Pojmom, navedenim v drugem stolpcu, poišči razlago tako, da jim pripišeš ustrezno številko.

_____	<i>konservativizem</i>	A	<i>idejno in politično gibanje, povezano z obstojem naroda in njegovih potreb ter interesov v narodno enotni državi</i>
_____	<i>liberalizem</i>	B	<i>nazor, ki si prizadeva za obvarovanje političnih pridobitev, za ohranitev razmer, zaupa v vladarja in cerkev</i>
_____	<i>nacionalizem</i>	C	<i>samostojno upravljanje nekega ozemlja v okviru države</i>
_____	<i>opozicija</i>	Č	<i>nazor, ki ščiti monarhijo in vladarja; mnenje, da ima vladar neomejeno, nedotakljivo pravico do prestola</i>
_____	<i>avtonomija</i>	D	<i>nasprotovanje vodenju države, oblastem</i>
_____	<i>načelo legitimnosti</i>	E	<i>nazor, ki zahteva svobodno pravno državo, ki državljanu zagotavlja politično svobodo in neoviran gospodarski razvoj</i>